

Gå ut för att lära in

- Pedagoger och föräldrars uppfattningar om utomhuspedagogik i förskolan

Författarnamn: Cecilia Parnfelt och Sara Rubinsson

Examensarbete
på grundnivå i lärarutbildningen

Handledare: Anne Lillvist

Termin och år: HT10

Examinator: Gunilla Granath

**Akademien för utbildning, kultur och
kommunikation**

Examensarbete på grundnivå
15 högskolepoäng

Sammanfattning

Cecilia Parnfelt
Sara Rubinsson

Gå ut för att lära in
- Pedagoger och föräldrars uppfattningar om utomhuspedagogik i förskolan

Hösten 2010

Antal sidor: 22

Syftet med denna studie var att ta reda på pedagogers och föräldrars uppfattningar om utomhuspedagogik, för- och nackdelar med det samt på vilka sätt det pedagogiska arbetet skiljer sig mellan I Ur- och skur förskolor och förskolor som inte har utomhuspedagogik som inriktning. Vi gjorde en kvalitativ studie där vi använde oss av semistrukturerade intervjuer med åtta pedagoger och åtta föräldrar från fyra olika förskolor. Resultatet visade att pedagoger och föräldrar har olika uppfattningar om utomhuspedagogik och att det finns ett antal olika för- och nackdelar med utomhuspedagogik enligt dem. Resultatet visade också att det fanns skillnader i det pedagogiska arbetet mellan förskolorna som profilerat sig som I Ur- och skur och de förskolor som inte har denna profilering. En del av resultatet visade även att I Ur- och skur förskolorna skiljer sig med avseende på hur mycket de vistas utomhus.

Nyckelord: Förskola, föräldrar, pedagoger, uppfattningar, utomhuspedagogik

Förord

Vi vill tacka alla förskollärare samt alla föräldrar som avsatte tid för att medverka i vår studie. Vi vill också ta tillfälle i akt att tacka vår handledare Anne Lillvist som har hjälpt oss under arbetets gång och varit ett stöd för oss.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte	1
1.2 Frågeställningar	2
2. Redogörelse för litteraturen	3
2.1 Vad är utomhuspedagogik?	3
2.2 Utomhuspedagogiken i förskolans läroplan	4
2.3 Villkor för utomhuspedagogik.....	5
2.4 Utomhuspedagogik ur lärandesynpunkt.....	5
2.5 Utomhuspedagogik ur hälsosynpunkt	6
3. Metod	8
3.1 Val av metod.....	8
3.2 Urval.....	8
3.3 Genomförande	9
3.4 Databearbetning och analys	9
3.5 Reliabilitet och validitet.....	10
3.6 Forskningsetiska principer.....	10
4. Resultat	11
4.1 Frågor till pedagoger	11
4.2 Frågor till föräldrar	15
5. Diskussion.....	18
5.1 Metoddiskussion	18
5.2 Analys av resultatet.....	18
5.3 Diskussion och slutsatser	21
5.4 Vidare forskning	22
Litteraturlista	
Bilaga 1 – Missivbrev till föräldrar	
Bilaga 2 – Missivbrev till pedagoger	
Bilaga 3 – Intervjufrågor	

Inledning

Här kommer vi att redovisa en traditionell uppsats som kommer att handla om utomhuspedagogik i förskolan och detta kanske förknippas mestadels med I Ur- och skur förskolor. Denna studie syftar till att undersöka pedagogers och föräldrars uppfattningar om utomhuspedagogik. Vi kommer även att ta reda på hur det pedagogiska arbetet på I Ur- och skur förskolor skiljer sig från förskolor som inte har utomhuspedagogik som inriktning. Under arbetet med uppsatsen kommer vi att besöka fyra förskolor varav två som är I Ur- och skur förskolor och två som inte har utomhuspedagogik som inriktning. Där kommer vi att intervjua två pedagoger och två föräldrar på vardera förskola vilket sammanlagt blir sexton intervjuer.

Tidigare har vi bland annat skrivit mycket om språkutveckling, barns lek och om reflektioner över vår lärarroll. Vi har inte så mycket erfarenheter om utomhuspedagogik, därför valdes detta ämne för att vi ville lära oss mer om det. Vi tror även att verksamma förskollärare skulle uppskatta att få mer kunskap om ämnet. Eftersom många pedagoger på förskolor vill ha utomhuspedagogik i deras verksamhet men känner att de inte har mycket kunskap och erfarenhet om det (Brügge & Szczepanski, 2007).

Under diskussion med varandra har vi kommit fram till att det verkar som att många barn i dagens samhälle är inomhus mer än utomhus då de har många stillasittande leksaker som exempelvis tv- och dataspel, filmer och andra tekniska prylar. Brügge och Szczepanski (2007) menar att en jämförelse mellan dagens barn och barn från cirka femtio år sedan visar att barn idag är mer inomhus än utomhus och leker mer med stillasittande leksaker. Vidare menar de att barn från förr tillbringade mer tid i skogen och de hade få leksaker utomhus. Här kan vi dra en parallell till våra föräldrars barndom då de har berättat att de var mer utomhus än inomhus och det var barns vardag då och det var inget de led av snarare tvärtom. Detta ledde till att de fick använda sin fantasi och kreativitet då de lekte olika lekar.

Naturen kan vi använda som en kunskapskälla eftersom den är ständigt aktuell (Dahlgren & Szczepanski, 2004). Inom olika ämnesområden kan vi studera framtid, nutid och historiska tillbakablickar eftersom naturen är rikt på olika material. Drougge (1996) menar att ge barn naturupplevelse i grupp är grundtanken med I Ur- och skur förskolor, något som har vuxit fram ur Friluftsrämjandet. Friluftsrämjandet är en förening med anknytning till friluftslivet som anordnar bland annat fortbildningar inom I Ur- och skur verksamheten. I Ur- och skur förskolor ska uppfostra och lära barn att vara i naturen till förmån för miljön (Drougge, 1996). Genom att barn bland annat vistas i naturen får de lärdom av att deras handlingar ger konsekvenser för framtiden och detta ger barn en förståelse för globala frågor vilket Drougge (1996) samt Wohlin (2004) anser är viktigt. Ett utomhusdidaktiskt perspektiv kan därför hjälpa barn att förstå vikten av att vara rädd om vår natur och vårt samhälle (Wohlin, 2004).

1.1 Syfte

Syftet med uppsatsen är att ta reda på hur pedagoger och föräldrar uppfattar utomhuspedagogik, för- och nackdelar med utomhuspedagogik samt hur det pedagogiska arbetet skiljer sig mellan I Ur- och skur förskolor och förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning.

1.2 Frågeställningar

- Hur uppfattar pedagoger och föräldrar utomhuspedagogik i förskolan samt vilka för- och nackdelar anser de att det finns med utomhuspedagogik?
- På vilka sätt i det pedagogiska arbetet skiljer sig I Ur- och skur förskolor från förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?

2. Redogörelse för litteraturen

Här kommer vi att ge en redogörelse för den litteratur vi har bearbetat som är väsentlig för vår studie. Med hjälp av litteraturen kommer vi att beskriva den historiska bakgrunden till utomhuspedagogik och om hur den används på I Ur- och skur förskolor i Sverige. Vidare kommer vi att gå in på hur förskolor kan arbeta med utomhuspedagogik för att uppnå vissa mål i läroplanen för förskolan, Lpfö 98 (Utbildningsdepartementet, 2006). Om utomhuspedagogik bidrar något för barns lärande redogörs med hjälp av vår litteratur. Slutligen kommer vi att avsluta med att visa vad utomhuspedagogik har för betydelse för barns hälsa och välbefinnande.

2.1 Vad är utomhuspedagogik?

Enligt Nationellt centrum för främjande av god hälsa hos barn och ungdom, (NCFE, 2006) är utomhuspedagogik ett forsknings- och utbildningsområde. Detta innebär att lärandet lyfts fram genom platsens betydelse, barn får använda alla sina sinnen i naturen och att rummet för lärande flyttas ut till natur- och samhällsliv. När lärandet flyttas ut väntar sociala möten och kunskaper för barnen och detta kan leda till att nya frågeställningar dyker upp, annorlunda pedagogiska lösningar framkommer och att det kan bli ett varierande lärande (NCFE, 2006). Szczepanski (2007) skriver att idén med utomhuspedagogik började redan under antiken och sedan har fler idéer utvecklats genom åren. Dessa idéer vill bland annat skapa ett sammanhang i meningsfulla och verkliga situationer (Brügge & Szczepanski, 2007). Några av de viktiga pedagoger som har utvecklat idéerna om utomhuspedagogik är bland annat Aristoteles, Comenius, Rousseau, Key, Montessori, Dewey och Piaget. Aristoteles var en filosof vars filosofi var att människor ska utgå från sina sinnen och erfarenheter av verkligheten. Comenius menade som Aristoteles att människor ska utgå från sina sinnen för att ge kunskapen liv och för att deras erfarenheter ska bli mer givande (Brügge & Szczepanski, 2007). Comenius förespråkade att platsen för lärandet bör vara i en verklighetsanknuten och konkret miljö som exempelvis i naturen. Ytterligare en filosof är Rousseau och han var tydlig med att poängtera vikten av att barn redan i tidig ålder bör få uppleva den aktivitetsinriktade undervisningsmetoden (Brügge & Szczepanski, 2007). I *Emile eller Om uppfostran* skriver Rousseau:

”Våra första lärare i filosofi är våra fötter, våra händer, våra ögon. Att ersätta dessa med böcker är inte att lära oss tänka förnuftigt; det är att lära oss lita på andras förnuft, att lära oss mycket och ingenting veta.” (Szczepanski, 2007:16-17)

Szczepanski (2007) skriver att Key, Montessori och Dewey också betonar vikten av att människor använder sig av sina sinnen och att de tar till sig kunskap i konkreta miljöer. Deweys begrepp *”learning by doing”* har uppmärksammas mycket och det innebär att den praktiska kunskapen är minst lika viktig som den teoretiska (Brügge & Szczepanski, 2007). Vi kan se en koppling till dagens utomhuspedagogik då de aktiverar sig och samtidigt sätter tanken i rörelse och då får barn möjlighet att använda alla sina sinnen genom naturen. Där kan de exempelvis lukta och känna på en blomma som de har läst om eller tittat på i en bok. Piaget betonade att kunskap ökar när barn får experimentera och själva söka efter den och detta kan de bland annat göra genom praktiska aktiviteter som naturen erbjuder (Brügge & Szczepanski, 2007). En jämförelse mellan barn idag och barn från förr i tiden visar att barn i dagens samhälle inte har samma kontakt med naturen på grund av att de inte bor lika nära skog och natur (Brügge & Szczepanski, 2007). Brügge och Szczepanski (2007) skriver vidare att barn borde vistas mer i naturen för att de inte ska känna en

otrygghet till den. När Internet blev väldigt populärt i Sverige minskade barns kontakt med naturen då de började hålla sig inomhus allt oftare (Brügge & Szczepanski, 2007). Wohlin (2004) betonar vikten av utomhusvistelse och hon nämner att det är viktigt att barn uppfostras till miljömedvetna människor och att de får en ekologisk förståelse. Vidare menar hon att barn ska få möjlighet att växa som människor redan i tidig ålder vilket hon anser att de får genom utomhuspedagogik. Brügge och Szczepanski (2007) menar dock att utomhuspedagogik har blivit vanligare idag i verksamheter då förskolor har insett att en varierad verksamhet och kontakt med skog och miljö har stor betydelse för barn.

Utomhuspedagogik bedrivs på I Ur- och skur förskolor och syftet med I Ur- och skur förskolor är att barn ska uppfostras och undervisas med hjälp av naturen (Drougge, 1996). När barn utvecklar sin kunskap, rörelse och gemenskap använder I Ur- och skur förskolor sig av naturen som referensram och leken som metod (Drougge, 1996). Drougge (1996) skriver att det är viktigt att alla pedagoger har samma grundfilosofi om I Ur- och skur men de behöver däremot inte arbeta på samma sätt i det pedagogiska arbetet. De verksamheter som omfattas av I Ur- och skur idag är förskolor, öppna förskolor, dagbarnvårdare, fritidshem och skolor. Enligt I Ur- och skurs riktlinjer kan dessa barn- och skolbarnsomsorger och skolor vara föräldrakooperativ, personalkooperativ, friskola i förenings- eller bolagsform, samt kommunalt driven barn, skolbarnomsorg och skola (Drougge, 1996). Det finns ett antal nedskrivna krav som samtliga verksamheter måste uppnå för att de ska få kalla sig I Ur- och skur förskolor och skolor (Drougge, 1996).

Ett av dessa krav är att förskolan/skolan ska ha en arbetsmetod där utomhuspedagogik genomsyrar hela verksamheten och då inte bara vissa aktiviteter, delar av barngruppen, delar av personalen eller del av tid på arbetsdagen (Drougge, 1996). Både kommunala och privata I Ur- och skur förskolor/skolor har som krav att all personal och alla inskrivna barn ska vara medlemmar i Friluftsförbundet (Drougge, 1996). Ytterligare krav är att pedagoger ska gå fortbildningar och få utbildning av Friluftsförbundet om de åldersintegrerade grupperna Knoppbarn, Skogsknytte, Skogsmulle respektive Strövare (Drougge, 1996). De förskolor som inte är I Ur- och skur använder sig också av åldersintegrerade grupper enligt våra erfarenheter men inte just dessa namn på grupperna som Drougge (1996) nämner här ovan. Det är benämningarna på de åldersintegrerade grupperna som är det väsentliga då det visar att förskolor har profilerat sig som I Ur- och skur förskolor (Drougge, 1996).

2.2 Utomhuspedagogiken i förskolans läroplan

I Lpfö 98 (Utbildningsdepartementet, 2006) kan samtliga mål kopplas till utomhuspedagogik men vi kommer här att exemplifiera hur några av dessa kan kopplas till utomhuspedagogiken.

I Lpfö 98 (Utbildningsdepartementet, 2006) finns det bland annat tre mål som handlar om värdegrund, matematik samt miljö- och naturfrågor. Målet som handlar om värdegrunden är att barn ska lära sig att hantera konflikter, fungera enskilt och i grupp samt att de ska förstå sina skyldigheter och rättigheter. De andra två målen handlar om att barn ska lära sig att använda matematik i meningsfulla sammanhang samt att de ska utveckla sin förståelse om djur och växter (Utbildningsdepartementet, 2006). Utomhuspedagogik fungerar som en bra metod för att nå dessa mål genom att barn bland annat i naturen får uppleva konkreta och verklighetsanknutna sammanhang. De får då även möjlighet att använda sina sinnen och naturens material till olika aktiviteter. Granberg (2000) skriver om ett exempel på en aktivitet där de tre mål vi nämnde ovan inkluderas. Aktiviteten går till så att en barngrupp

med några pedagoger går ut i naturen för att samla olika föremål i en burk. Då kan pedagogerna dela upp sin barngrupp i flera smågrupper vilket gör att barnen får öva på att samarbeta vilket är en viktig del i värdegrundsarbetet (Granberg, 2000). Därefter kan de samla de olika föremål de hittar i sina burkar och då kan de räkna dessa vilket tränar det matematiska tänkandet. Vidare kan de prata om vad sina burkar innehåller för föremål vilket då leder till att de får lära sig namn på exempelvis djur och växter (Granberg, 2000).

Ett ytterligare mål i Lpfö 98 (Utbildningsdepartementet, 2006) handlar om att barn ska få möjlighet att arbeta med kropp, själ och att utveckla sin motorik. Om barn har en bra kroppsuppfattning kan det bidra till att de kan förbättra sin tankeförmåga och dessutom utvecklas kunskapsmässigt (Drougge, 1996). Förmågan att utveckla kroppsuppfattning kan barn få om de vistas i naturens miljö dagligen vilket de får möjlighet till på I Ur- och skur förskolor. Ohlsson (2009) menar att barns grovmotorik och koordinationsförmåga utvecklas om de får vara ute i naturen och röra på hela kroppen. Barn utvecklar sin finmotorik om de exempelvis får möjlighet att leka med pinnar eller annat skogsmaterial (Ohlsson, 2009). Vidare står det i Lpfö 98 (Utbildningsdepartementet, 2006) att barn ska få möjlighet till utveckling av sin förmåga att skapa, konstruera och bygga med hjälp av varierande material. Barn som går på I Ur- och skur förskolor ska få utrymme i verksamheten för sina egna planer, kreativitet och fantasi (Brügge och Szczepanski, 2007). Granberg (2000) menar att utomhuspedagogik bidrar till att barn kan skapa bland annat egna leksaker med hjälp av naturens material.

2.3 Villkor för utomhuspedagogik

Ett par förutsättningar som är nödvändiga att tänka på som pedagog när du arbetar med utomhuspedagogik är barns klädsel och material för matlagning utomhus. Det är viktigt att klä barn efter väder och årstid men det är även viktigt att tänka på att balansera klädseln så att barn varken fryser eller svettas. Ibland har pedagoger en förmåga att klä på barn för mycket kläder då det är kallt ute och detta gör det då svårare för barn att utöva lek, rörelse och aktiviteter (Brügge, 2007). Granberg (2000) skriver även om detta och hon hävdar att barns kläder bör vara oömma, praktiska men även rymliga. Det är självklart viktigt att föräldrar till barn som går på I Ur- och skur förskolor ansvarar för att sina barn har kläder som passar för aktuellt väder och årstid. Många I Ur- och skur förskolor äter nästan dagligen utomhus och då finns det ett par saker som är viktiga att tänka på (Granberg, 2000). Om matlagning på förskolor ska ske utomhus bör exempelvis grytor, råvaror, matlagnings- och ätverktyg finnas med. Vidare skriver Granberg (2000) att om barn och pedagoger ska gå långt bort från sin förskola är det bra att förvara varm mat och dryck i termosar och mättermosar.

2.4 Utomhuspedagogik ur lärandesynpunkt

Många pedagoger på förskolor vill ha mer utomhuspedagogik i sin verksamhet men känner att de inte har så mycket kunskap om det (Brügge & Szczepanski, 2007). Det har påbörjats utbildning i utomhuspedagogik men det kommer att dröja innan lärarutbildningen tar in det som ett naturligt inslag (Brügge & Szczepanski, 2007). Ohlsson (2009) skriver att som pedagog på I en Ur- och skur förskola krävs det att du har viss kunskap om naturen men för det behöver du inte veta allt om den. Vidare menar han att pedagoger bland annat behöver veta hur de ska undvika att skada naturen och sig själva. I NCF:s nyhetsbrev (2006) står det att ett komplement till förskolans traditionella inlärningsmiljö är utomhuspedagogik. Vidare står det att barn kan lära sig precis lika mycket utomhus som inomhus och att alla aktiviteter kan

praktiseras utomhus. Genom detta kommer barns kreativitet, nyfikenhet och samarbete fram. När undervisning bedrivs utomhus uppstår en varierad och spännande lärmiljö och barn får se något annat än sin förskola (NCFE, 2006). Ett exempel på detta är att barn kan samtala och se fåglar i skogen likaväl som att de skulle se fåglar i en bok inomhus på förskolan.

Hedberg (2004) skriver att utomhuspedagogik fokuserar på *var* barn lär sig, det vill säga platsen för lärandet. Något som pedagoger ofta lägger fokus på i arbetet med utomhuspedagogik är vad- och hur – frågorna. Strotz och Svenning (2004) menar att undervisning utomhus måste anpassas till ålder, gruppstorlek och årstid. Exempelvis kan inte pedagoger prata om sommar en kall vinterdag eller leta efter blommor när hösten har infunnit sig. En viktig del i utomhuspedagogik är att barn ska känna sig personligt berörda av aktiviteterna (Strotz & Svenning, 2004). Med det menar de att barn får använda sig av sina sinnen och att de då exempelvis kan samla in ätbara växter som de sedan kan tillaga till lunch. Detta kan då leda till att barn känner att de har engagerat sig på ett värdefullt sätt. Hedberg (2004) skriver att barn utvecklar sin förmåga att arbeta i grupp samt att lösa olika uppgifter på ett lättare sätt när lärandet sker utomhus. Han menar med det att när lärandet sker inomhus har barn inte samma möjlighet att utnyttja sina fem sinnen på ett optimalt sätt. Om barn exempelvis ska studera träd får de ut mer av uppgiften om de är utomhus eftersom de då kan känna, se och lukta på dessa träd. Är de inomhus kan de bara se träd på bilder och prata om dem (Hedberg, 2004).

NCFE:s nyhetsbrev (2006) beskriver för- och nackdelar med utomhuspedagogik. Fördelar är bland annat att barn blir pigga, de får ökad samarbetsförmåga och att teoretisk kunskap omsätts till verklighet. Något som även är bra med utomhuspedagogik enligt NCFE:s nyhetsbrev (2006) är att pedagoger kan möta barns olika inlärningsstilar, arbeta ämnesövergripande samt möta barn i behov av särskilt stöd på ett lättare sätt. Exempel på nackdelar med utomhuspedagogik är att det kan finnas tidsbrist hos lärarna, det är för många barn och för få vuxna i undervisningen och att det kan finnas brist på egen kompetens hos förskollärarna.

2.5 Utomhuspedagogik ur hälsosynpunkt

Ett bra sätt att få med friskvård samt att motverka stress i verksamheten på förskolor är att ha utomhuspedagogik i verksamheten. Förskolor borde inte se något hinder med att flytta verksamheten utomhus eftersom forskning visar att utomhuspedagogik och rörelse är väldigt positivt för hälsa, lärande och motorik (Brügge & Szczepanski, 2007). Norén – Björn (1993) menar att barns spontana rörelser kommer fram vid utevistelse vilket medför att de stärker sin muskulatur samt förbättrar balansen. Granberg (2000) skriver att det är hälsosamt för barn att vistas ute enligt olika moderna studier. Det finns även bekräftat att barn som går på I Ur- och skur förskolor har mindre antal frånvarodagar på grund av sjukdom än barn som går på förskolor som inte har utomhuspedagogik om pedagogisk inriktning (Granberg, 2000). Anledningen till att barn är mindre sjuka tros vara att utemiljön är större än innemiljön, barn får frisk luft utomhus och att smittspridningen minskar. Barn som vistas utomhus har även större koncentrationsförmåga vilket kan vara en fördel när de ska börja i skolan (Granberg, 2000). Barn som går på I Ur- och skur förskolor får även se mer solljus vilket är hälsosamt. Barn som får för lite solljus kan få påverkan på dygnsrytmen, de kan bli mer trötta och få humörsvängningar (Granberg, 2000).

Drougge (1996) skriver att barns fysiska hälsa påverkas positivt av kontakt med djur. Därför är utomhuspedagogik ett bra sätt att arbeta med eftersom ett flertal I Ur- och skur förskolor har något husdjur. Djur lyssnar alltid, barn kan alltid prata med dem och djur skrattar aldrig åt barn (Drougge, 1996). När barn exempelvis får ta

hand om ett djur bidrar det till att gruppen får känna ett gemensamt ansvar vilket medför att de svetsas ihop och de lär känna varandra. Färre konflikter är även något som förekommer på I Ur- och skur förskolor vilket är bra ur hälsosynpunkt (Granberg, 2000). Det förekommer färre konflikter för att utomhus har barn större yta att röra sig på och mer material att leka med och detta medför att barn blir stimulerade och konstant har något att göra. Granberg (2000) menar att om barn går och bär på något jobbigt inom sig kan det leda till ökad ohälsa eftersom de sover sämre, känner sig mer osäkra samt så är de mer nedstämda. Granberg (2000) skriver att oro, otrygghet och obehag också kan leda till ökad ohälsa. Det kan barn som går på I Ur- och skur förskolor känna om de i början av deras förskolevistelse inte har någon vardagsrelation till naturen (Ericsson, 2004). Barn visar denna otrygghet genom att de är högljudda, stökiga och okoncentrerade. Ericsson (2004) menar att dessa barn i många fall efter ett tag blir mer vana med utevistelsen och detta visar de då genom att de blir mer avslappnade och fokuserade.

3. Metod

3.1 Val av metod

Inom den vetenskapliga världen finns det olika synsätt och riktningar. Stukát (2005) menar att ett vanligt sätt att gruppera in pedagogiska studier är genom kvalitativ och kvantitativ forskning. Vid det kvalitativa synsättet läggs tonvikten på holistisk information, det vill säga att helheten är något mer än summan av delarna, samt att tolka och förstå de resultat som framkommer (Stukát, 2005). En viktig och vanlig kvalitativ datainsamlingsmetod är intervjuer och en forskningsintervju har andra och större krav än till exempel en mediaintervju i journalistiken (Stukát, 2005). Dessa krav är bland annat att visa att tolkningarna är hållbara, riktiga och att forskaren bör kunna ge en motivering till frågornas relevans. En speciell form av forskningsintervjuer kallas för semistrukturerade intervjuer då ett färdigt strukturerat material, exempelvis specifika frågor som ska besvaras används (Denscombe, 2009). När det gäller frågornas ordningsföljd ska den som intervjuar vara inställd på att vara flexibel och den bör även låta den som blir intervjuad, även kallad informant få möjlighet att ge öppna svar. Denscombe (2009) beskriver vidare att den vanligaste formen av semistrukturerade intervjuer är personliga intervjuer och det innebär ett samtal mellan en forskare och en informant.

Kvalitativ undersökningsmetod blev vårt val i vår studie och för att samla in data valde vi att använda oss av semistrukturerade- och personliga intervjuer. Vi valde dessa intervjuer för att vi ville ha ett samtal med en person i taget och vi ville ha färdiga frågor som var relevanta. Varför valet blev en kvalitativ och inte en kvantitativ undersökningsmetod var för att vi ville få öppna - och oförutsägbara intervju svar. Vi hade som sagt redan färdiga frågor men vi tänkte att svaren från de vi intervjuade ändå kunde bli varierande och oförutsägbara. Valet blev också detta för att vi har studerat upplevelser och detta kan vara något som kan vara svårt att fånga in med en kvantitativ undersökningsmetod. Om vi hade använt oss av bland annat enkäter hade det varit svårt att fånga deltagarnas upplevelser eftersom följdfrågor då inte hade förekommit.

3.2 Urval

Stukát (2005) skriver att det finns flera olika sätt att gå tillväga för att finna en lämplig urvalsgrupp. Frågor som bör diskuteras noga innan en urvalsgrupp väljs är hur många som ska vara med, vem/vilka som ska ingå i studien samt hur deltagarna ska motiveras till att delta i den. Ett bekvämlighetsurval innebär att forskaren väljer urvalsgrupp utifrån bekvämlighet och de som finns först till hands (Denscombe, 2009). Vi valde urvalsgrupp till våra intervjuer utifrån ett bekvämlighetsurval. Valet föll på ett sådant urval för att vi ville göra sökandet av förskolor och deltagare till våra intervjuer så effektivt som möjligt. Efter diskussion kom vi fram till att vi skulle göra intervjuer på fyra förskolor och då två som är I Ur- och skur förskolor och två som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Varför vi valde att göra intervjuer från fyra förskolor var för att vi ville ha en bred urvalsgrupp och många olika synsätt. Ytterligare faktorer var att vi dels ville jämföra intervju svaren mellan deltagarna och dels jämföra svaren från förskolorna med olika profilering. Valet av den första förskolan som inte har profilerat sig som en I Ur- och skur förskola var en förskola, som vi har varit kontakt med förut. Valet av förskola nummer två blev en förskola som en av oss har varit i kontakt med tidigare. Vi valde den för att delar av deras verksamhet skiljer sig åt från den andra förskolan genom att den exempelvis har mer uteaktiviteter och utflykter, men den är dock inte en I Ur- och skur förskola. När vi valde våra I Ur- och skur förskolor började vi med att söka efter I Ur- och

skurförskolor på Internet. Efter att ha läst på respektive hemsida hittade vi fem intressanta förskolor som vi ringde till. Den första vi ringde till svarade inte vilket gjorde att vi fortsatte att ringa vidare till nästa förskola. De två nästkommande förskolor vi ringde lät intresserade av att delta i våra intervjuer så vi kom då fram till att vi skulle besöka dessa och då ge dem våra missivbrev (Bilaga 1 & 2). Intervjuerna ägde rum på de fyra olika förskolorna och alla pedagoger vi intervjuade var kvinnor och endast en av de åtta föräldrar vi intervjuade var en man.

3.3 Genomförande

Innan vi skulle genomföra våra intervjuer förberedde vi oss genom att skriva intervjufrågor till både pedagoger och föräldrar (Bilaga 3). Våra frågor var olika till pedagoger och föräldrar som arbetar/har barn på I Ur- och skur förskolor som till dem som inte arbetar/har det. När vi skulle välja deltagare till våra intervjuer från förskolorna som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning fick pedagoger och föräldrar kontakta oss om de var intresserade. Vi satte upp två olika missivbrev på alla avdelningar i tamburen och därefter tog två pedagoger och två föräldrar kontakt med oss och vi bestämde tid och plats så att vi kunde genomföra intervjuerna där. En pedagog på den andra förskolan tog kontakt med oss redan efter en vecka då våra missivbrev hade suttit uppe på förskolan. Då hade två föräldrar och två pedagoger visat intresse att delta i intervjuerna. Vi planerade då tillsammans med pedagogen i telefon om tid och dag när intervjuerna skulle äga rum. När vi besökte I Ur- och skur förskolorna för att ge våra missivbrev hade vi turen att få genomföra intervjuerna med pedagogerna den dagen vi besökte dem. Då bestämdes även att pedagogerna skulle höra av sig när föräldrarna hade visat intresse av att delta i våra intervjuer. Efter nästan tre veckor hade vi fått samtal från de två I Ur- och skur förskolorna om att fyra föräldrar var intresserade och via telefon planerades tid och dag då intervjuerna skulle genomföras.

För att få med och få ut så mycket som möjligt av intervjuerna bestämdes efter godkännande av deltagarna att dessa skulle spelas in. Vi spelade in intervjuerna på en mobiltelefon som vi visste skulle ge oss bra ljudkvalitet. Som vi på ett ungefär hade beräknat tog våra intervjuer cirka 30 minuter vardera. Denscombe (2009) menar att det är viktigt att platsen för en intervju ska vara någorlunda tyst och där personerna som är inblandade kan vara ostörda. Placeringen i intervjulokalen är viktig då det är en fördel om den möjliggör ett naturligt samspel mellan de inblandade personerna. Detta tog vi fasta på genom att vi försökte hitta sådana lokaler och placeringar när vi genomförde våra intervjuer på våra fyra utvalda förskolor. Vi formulerade våra intervjufrågor så att vi kunde få reda på pedagoger och föräldrars syn på utomhuspedagogik. Målet var även att vi skulle få reda på hur en arbetsdag kan se ut på I Ur- och skur förskolor och förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning samt så ville vi få reda på för- och nackdelar med utomhuspedagogik enligt de vi intervjuade.

3.4 Databearbetning och analys

När vi hade gjort våra intervjuer satte vi oss ner och skrev ner innehållet från de 16 utförda intervjuerna ordagrant. Allt detta tog tre arbetsdagar att göra men efteråt kunde vi reflektera och analysera bättre över vad som sades i intervjuerna. Efter transkriberingen analyserades våra data genom att vi läste det vi hade skrivit samt strök under de vi ansåg vara viktigt för vår studie. När vi gjorde detta arbetade vi var för sig för att dela upp arbetet och för att vidare kunna analysera tillsammans om likheter och skillnader mellan svaren vi kunde hitta i transkriberingen. Därefter samtalade och diskuterade vi om svaren vi hade fått från deltagarna. Slutligen kom vi

fram till vad som var mest relevant att ha med i vår resultatdel. Efter vår databearbetning skrev vi resultatet för att vidare sammankoppla det med litteraturen i vår diskussionsdel.

3.5 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet kan beskrivas hur tillförlitligt och noggrant ett mätinstrument är (Stukát, 2005). Reliabiliteten kan variera i grad beroende på hur noggrann mätningen är. Validitet är att forskaren bör mäta saker som är avsedda för undersökningens syfte (Stukát, 2005). Nu i efterhand kan vi se att vi kunde ha fått högre reliabilitet om vi hade haft fler öppna frågor även fast vi ställde följdfrågor till deltagarna för då kunde vi ha fått fler varierande svar vilket hade gett högre validitet.

3.6 Forskningsetiska principer

När en intervju ska ske har den som ska genomföra intervjun ett ansvar att följa de etiska principer som är rådande i forskningssammanhang (Denscombe, 2009). Dessa etiska principer är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Innan vi gjorde våra intervjuer läste vi om dessa krav för att vi skulle förstå och bilda oss en uppfattning om dem.

Med *informationskravet* menas att de som är inblandade i intervjuerna ska informeras om att deltagandet är frivilligt och att de har rätt att avbryta sitt deltagande (Vetenskapsrådet, 2009). I förhandsinformation, som i vårt fall är missivbrevet, ska institutionsanknytning, undersökningens syfte, tillvägagångssätt, hur resultaten kommer att presenteras samt forskaren/forskarnas namn synas. För att uppfylla informationskravet formulerade vi två missivbrev, ett till föräldrar och ett till pedagoger där det ovannämnda finns med.

Vidare beskrivs *samtyckeskravet* vilket innebär att varje deltagare har rätt att bestämma själv över sin medverkan i en undersökning (Vetenskapsrådet, 2009). Är undersökningen av etisk känslig karaktär bör samtycke från föräldrar inhämtas om deltagarna är under femton år. På vilka villkor och hur länge deltagaren ska delta får denne bestämma själv. Vidare står det att en person som blir intervjuad har rätt att avbryta sin medverkan utan att det medför negativa följder. Släktband eller nära kontakt bör inte förekomma mellan forskare och deltagare. Även detta krav tog vi hänsyn till när vi gjorde våra intervjuer. Exempelvis hade ingen av oss någon form av beroendeförhållande till någon av deltagarna i intervjuerna. Det har börjat många nya pedagoger på förskolorna vi har haft kontakt med sedan tidigare vilket medförde att vi inte hade några nära relationer till dem som intervjuades.

Konfidentialitetskravet handlar om de medverkandes konfidentialitet (Stukát, 2005). Den som deltar ska vara införstådd med att alla uppgifter i intervjun behandlas konfidentiellt och att personlig information om informanten inte kommer att redovisas. Den som intervjuar kan fråga informanten innan intervjun om den vill veta vad forskningsresultaten visar och var det kommer att publiceras (Stukát, 2005). I våra intervjuer har vi tagit hänsyn till informanternas konfidentialitet genom att inte nämna namn och personliga uppgifter i vår studie.

Nyttjandekravet innebär att skydda informantens integritet (Stukát, 2005). Informationen som samlas in vid en intervju får bara användas för forskningsändamål. Materialet får inte lånas ut för kommersiellt bruk eller utnyttjas och forskningsrapportens information är självklart tillgänglig för tidningsartiklar och läroböcker. Detta krav såg vi som en självklarhet genom arbetets gång då vi behandlade våra informanter väl och skyddade deras integritet genom att inte sprida informationen vi fick.

4. Resultat

Här kommer vi att redovisa resultatet av våra svar från intervjuerna med pedagogerna och föräldrarna. Först redovisar vi svaren från alla åtta pedagoger sedan svaren från alla åtta föräldrar. Vi har valt att sammanställa svaren från pedagogerna i tre huvudfrågor och svaren från föräldrarna i två huvudfrågor.

4.1 Frågor till pedagoger

Vad innebär utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning för dig som pedagog?

Vi började med att intervjua fyra pedagoger på två I Ur- och skur förskolor, två pedagoger på vardera förskola som alla arbetar aktivt med utomhuspedagogik.

P1 arbetar på en I Ur- och skur förskola där de har arbetat med utomhuspedagogik i tio års tid. Hon har inte arbetat på någon annan förskola tidigare men när hon började på denna var det inte en I Ur- och skur förskola. När förskolan bytte inriktning var det ett medvetet val för henne att fortsätta arbeta där eftersom hon är intresserad av utomhuspedagogik. Även P2 arbetar på denna förskola och hon har arbetat där i åtta år och innan arbetade hon på en förskola som inte är en I Ur- och skur förskola.

P3 arbetar även hon på en I Ur- och skur förskola sedan tolv år tillbaka och hon har ingen tidigare erfarenhet av utomhuspedagogik. Hon har ett stort intresse för ämnet så för henne var det ett enkelt val att söka till den nuvarande arbetsplatsen. P4 arbetar tillsammans med bland annat P3 på denna I Ur- och skur förskola och hon har arbetat där sedan tio år tillbaka. Erfarenhet av olika förskolors verksamheter har hon då hon har arbetat på två förskolor innan denna. Båda dessa förskolor var förskolor som inte hade utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning.

Intervjuerna inleddes med att vi frågade vad utomhuspedagogik för dem innebär och svaren vi fick liknade varandra. P1 och P2 berättade att utomhuspedagogik innebär för dem att de tar ut största delen av verksamheten på sin förskola. Utomhus skapar de olika saker med naturens material, de samtalar om naturen och barnen får även öva upp sin grov- och finmotorik. P3 och P4 började med att nämna att på sin förskola tar de ut all verksamhet utomhus.

”Vi bedriver hela vår verksamhet ute. Vi målar ute, vi gör språklekar ute, vi äter ute. Sover gör vi också ute.” (P3)

Exempel på aktiviteter som P3 och P4 berättade om var att de brukar ha skid- och skridskoskola på vintern, de brukar måla med vattenfärger i snön och ha sagosamling varje dag utomhus. Enligt P3 ser de alltid något positivt med alla väder och med det menade hon att de tar till vara på och utnyttjar alla sorters väder. Exempelvis brukar de samla vatten när det regnar, smälta snö under vinterhalvåret och diskutera om olika sorters blommor under sommarhalvåret. En mycket viktig del i arbetet med utomhuspedagogik är att pedagoger måste göra det lustfyllt för barnen anser P3 och P4.

”Det ska vara lustfyllt att vara ute. Det ska vara roligt för barnen eftersom vi är här för barnens skull. Hittar vi på olika saker blir det roligt för barnen.” (P4)

Det som skiljer de båda I Ur- och skur förskolorna åt i svaret på denna fråga är hur stor del av verksamheten som de bedriver utomhus. P1 och P2 berättade att de flyttar ut största delen av verksamheten men om det regnar, snöar eller är jätte kallt äter de

inomhus. Enligt P3 och P4 äter de lunch och mellanmål utomhus på sin förskola dagligen oavsett om det snöar, regnar eller blåser. Frukost äter de alltid inomhus då de äter i skolans matsal som ligger nära förskolan.

Vi fortsatte med att intervjua fyra pedagoger på två förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Innan P5 började arbeta på sin nuvarande arbetsplats arbetade hon som dagmamma i 30 år. P6 arbetar även på denna förskola och hon har arbetat där i femton år. Hon har tidigare erfarenheter från andra förskolor men hon har aldrig arbetat på en I Ur- och skur förskola. Det var ett medvetet val för henne att börja arbeta på denna förskola eftersom hon inte ville arbeta med utomhuspedagogik då hon sökte arbete. Däremot skulle hon kunna tänka sig att arbeta på en I Ur- och skur förskola i dagens läge då hon tycker om att vara utomhus mycket. Hon berättade även för oss att hon tror att de går att göra mycket av de aktiviteter utomhus som de idag gör inomhus.

P7 och P8 arbetar på en annan förskola som inte heller har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. De har arbetat där i tolv år och innan arbetade de på en annan förskola som inte hade utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning.

Enligt P5 innebär utomhuspedagogik en verksamhet som finns på en I Ur- och skur förskola. Vidare menade hon att det är svårt att definiera ordet utomhuspedagogik eftersom det innehåller så många aspekter. På sin nuvarande arbetsplats anser hon att de inte har tillräckligt med utomhusvistelse för barnen vilket hon önskar att de hade. Pedagoger på en förskola sätter prägeln på hur mycket utevistelse barn ska få menade P6 och utomhuspedagogik är att barn och pedagoger tillsammans är utomhus ofta.

”När jag läser ordet utomhuspedagogik tänker jag mera på det här I Ur- och skur dagis.” (P5)

”Personalen sätter sin prägel på avdelningarna så det är sällan som två avdelningar ser lika ut. Vi har en skogsdag då vi alltid försöker få in olika uppgifter som barnen får göra.” (P6)

P7 och P8 berättade båda för dem innebär utomhuspedagogik att verksamheten flyttas ut. Det vill säga att barn och pedagoger då äter, sover och gör aktiviteter utomhus. Utomhuspedagogik ska vara roligt och lustfyllt för barn så de ser ingen vits med att de ska vara ute om det är snöstorm eller hållregn för att det är en I Ur- och skur förskola.

”Utomhuspedagogik för mig är att pedagogerna flyttar ut all verksamhet. Att de gör allting ute. Till exempel att de sover ute, ritar ute och gör utflykter.” (P8)

Vilka för- och nackdelar upplever pedagoger med utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?

Både P1 och P2 svarade att fördelar med utomhuspedagogik är att barn blir gladare, piggare och friskare. Fördelar är också att barn har större ytor att röra sig på utomhus enligt dem. P2 anser att det är en fördel för barn att gå på en I Ur- och skur förskola då hon tror att barn blir mer framåt, glada och pigga mot om de skulle gå på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. P3 och P4 var även de inne på att barn blir piggare, gladare och framåt om de går på en I Ur- och skur förskola. Barn kan använda naturens material utomhus vilket gör att de blir mer kreativa då de kan skapa egna leksaker med bland annat pinnar, kottar och stenar menade P4.

”Fördelen är att barnen inte blir lika mycket sjuka.” (P1)

”Fördelen är att barnen får vara ute och ha obegränsat med utrymme och att de får använda sig av naturens material.” (P4)

Både P3 och P4 var generellt positiva till utomhuspedagogik så de kunde endast finna ett fåtal nackdelar. En nackdel de nämnde var att om barn inte har rätt kläder för rätt väder och en annan nackdel var att det är väldigt lång kö för barn att få en plats på deras förskola eftersom utomhuspedagogik är populärt enligt dem. Något de även poängterade var att några av barnens föräldrar på sin förskola anser att barnen har för lite leksaker att leka med men detta anser pedagogerna inte ska vara någon nackdel.

”En nackdel är att det är lång kö till vår förskola men det är ju positivt för oss.” (P3)

”Det är ett medvetet val att vi inte har så mycket leksaker.” (P3)

P1 och P2 var mer inne på att på- och avklädning är en nackdel eftersom det tar väldigt lång tid. En annan nackdel är att de yngsta barnen ofta fryser när de är ute på grund av att de står mycket stilla och inte rör på sig enligt dem. P1 anser att en nackdel kan vara att utomhuspedagogik oftast bara finns på förskolor och i förskoleklasser vilket kan leda till att det blir en stor omställning för barn när de kommer till skolan då det blir mycket stillsittande arbete.

P5 och P6 svarade olika på denna fråga då P5 sa att en fördel med utomhuspedagogik är att barn blir friskare och piggare. P6 nämnde att barn får med sig värdefulla ord och termer då pedagoger kan samtala mycket med barnen utomhus om natur och miljö. När barn lär sig dessa termer och ord får de ett försprång kunskapsmässigt när de kommer till skolan. P7 och P8 var också inne på att fördelar med utomhuspedagogik är att barn blir friskare, piggare och gladare. En ytterligare fördel är att barn får mer yta utomhus vilket gör att de kan klättra, springa, krypa och åla menade P7.

”Ja men en fördel är att barn blir friskare och kryare. Inomhus smittar ju barnen mer varandra.” (P5)

”Utomhuspedagogik bidrar ju till att barn får plats att röra sig mer än inomhus.” (P7)

Det P6 kom att tänka på när det gäller nackdelar med utomhuspedagogik är att barns kläder kan bidra till att utomhuspedagogik blir en nackdel då de kan frysa om de har för lite kläder. Hon anser att en nackdel med utomhuspedagogik är att pedagoger kan missa några barn utomhus i vissa aktiviteter då de har mer yta och lätt kan komma i skymundan om de själva vill. Enligt P8 är en nackdel med utomhuspedagogik alla blöjbyten då pedagoger måste gå in med barn och klä av dem varje gång då de måste byta blöja. P7 fortsatte med att säga att en nackdel också kan vara att det kanske inte går att ha all verksamhet utomhus då det exempelvis kan vara för blåsigt när barn ska måla utomhus.

”Vissa barn har ju inte kläder för att vara ute en hel dag.” (P5)

”Vi har vissa barn som knappt säger någonting. Och inte medvetet men på något sätt kan de då glömmas bort. Har man samling inne tar man en i taget och då har man koll på att alla är med men är man i skogen kan barnen lätt gömma sig om man inte vill prata.” (P6)

Hur ser en arbetsdag ut i Er verksamhet?

P1 och P2 berättade att en arbetsdag hos dem börjar 07.00 på morgonen och den slutar 17.00 på kvällen. De äter frukost, lunch och mellanmål utomhus om vädret tillåter. Efter frukost går de ut på förmiddagen med hela barngruppen. På tisdagar och onsdagar går de till skogen och då delar de in hela barngruppen i tre mindre grupper beroende på ålder. Eftermiddagarna börjar med att de lägger de yngsta barnen i vagnar för att de ska sova utomhus och de äldre barnen får då lyssna på en saga av en pedagog utomhus. Vidare nämnde de att på måndagar, torsdagar och fredagar har de olika aktiviteter utomhus då de bland annat målar, skapar olika saker och läser sagor. P1 menade att de självklart inte bara har lärarstyrda aktiviteter utan att barnen får ha fri lek många timmar i veckan vilket de anser är viktigt för barns utveckling.

”Barnen tycker om att måla utomhus. Man kan måla med lingon, man kan måla med blåbär och man kan rita med mossor.” (P1)

P3 och P4 börjar sin arbetsdag 6.30 och de stänger 17.30 om dagarna. Frukost äter de inomhus i skolans matsal som ligger nära förskolan. Efter att de har ätit frukost går hela barngruppen ut och två dagar i veckan delas barngruppen in i mindre grupper för att göra olika aktiviteter. Exempel på aktiviteter är att de samtalar om naturen, de tittar på bland annat fåglar och ibland har de matematik utomhus då de kan räkna olika saker eller kategorisera exempelvis pinnar efter storlek. Det är sex-nio barn i varje grupp och de har delats in efter ålder. En dag i veckan är det skogsdag då hela barngruppen går tillsammans med pedagogerna och har en trevlig dag. Alla barn äter lunch utomhus men de yngre barnen äter tidigare då de ska sova på eftermiddagen. De äldsta barnen har vila på eftermiddagen då de får lyssna på saga utomhus av en pedagog. På eftermiddagen äter de mellanmål utomhus.

P5 och P6 berättade att förskolan öppnar 06.30 på morgonen och att den stänger 17.30 på kvällen. Efter frukost går barnen ut och är utomhus till lunch som de äter inomhus. Efter att de har ätit har de en vilostund inomhus då några barn sover och några får lyssna på en saga av en pedagog. Senare på eftermiddagen väntar mellanmål som de äter inomhus. Tre dagar i veckan delar de in hela barngruppen i mindre grupper då de har olika aktiviteter. Dessa aktiviteter sker ofta inomhus men P6 nämnde att ibland när de har mindre grupper kan en pedagog gå ut med sin grupp och exempelvis ha matematik. Syftet med deras verksamhet är inte att de ska gå ut för att de måste utan för att det ska vara lustfyllt för barn. Därför är de inomhus om det är jättedåligt väder för att barnen ska få ut så mycket som möjligt av verksamheten.

På förskolan där P7 och P8 arbetar börjar de arbetsdagen 06.45 och den slutar 17.15. Mellan frukost och lunch går hela barngruppen ut för att leka och sedan går det in för att äta lunch. Efter lunch sover några barn utomhus vilket de gör i vagnar och de äldre barnen får ligga på madrasser och lyssna på sagoband inomhus. Senare på eftermiddagen äter de mellanmål. En dag i veckan går hela barngruppen till skogen då de får leka och då äter de lunch i skogen som de har med sig. Tre dagar i veckan delar de upp barngruppen i mindre grupper efter ålder berättade de. Då kan de exempelvis pyssla, måla och göra matematikövningar och detta gör de inomhus.

”Vi går ut minst en gång varje dag men det beror lite på vad det är för väder också. Vi går kanske inte ut två gånger om dagen om det spöregnar då det inte

finns någon anledning till det. Okej att man ska vara ute mycket men bara att vara ute bara för att är inte syftet med förskolan.” (P6)

4.2 Frågor till föräldrar

Vad innebär utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning för dig som förälder?

Vi började med att intervjua föräldrar som har barn som går på I Ur- och skur förskolor. För F1 innebär utomhuspedagogik att barn och pedagoger ska vara ute mycket samt göra aktiviteter där. Hon och hennes familj bor på landet och har nära till skogsområde därför var det ett självklart val för dem att placera sitt barn på en I Ur- och skur förskola. Hon anser att förskolan som hennes barn går på motsvarar de förväntningar hon har angående utomhuspedagogik. Enligt F2 innebär utomhuspedagogik att förskolan i stort sätt gör allt utomhus. Det vill säga att barn äter, sover och leker utomhus men hon berättade att om det är dåligt väder ska de inte behöva äta ute då utomhuspedagogik ska vara lustfyllt för barn. Hon och hennes barn bor i närområdet till förskolan och genom detta blev valet enkelt att placera barnet där. Då F2 valde förskola på grund av att den låg nära hennes bostad hade hon inte så många förväntningar på vad utomhuspedagogik innebär. Hon har blivit positivt inställd till utomhuspedagogik eftersom hennes barn går på en sådan förskola och hon har även fått mer kunskap om ämnet.

F3 berättade att hon hela sitt liv varit intresserad av naturen och därmed ställde hon tidigt sitt barn i kö för att vara säker på att få en plats på en I Ur- och skur förskola. Förskolans verksamhet motsvarade hennes förväntningar om utomhuspedagogik och hon är nöjd med verksamheten där. Utomhuspedagogik för F3 är att all verksamhet ska flyttas ut och att naturens material ska utnyttjas i allt de gör. Utomhuspedagogik innebär för F4 att barn ska vara ute så mycket som möjligt men inte om det är dåligt väder. Hennes barn fick plats på förskolan eftersom att de bor i närområdet men då visste hon inte att det var en I Ur- och skur förskola. Därför var det inte ett medvetet val för henne att placera sitt barn på en I Ur- och skur förskola men hon valde ändå att ha kvar sitt barn på förskolan vilket barnet är nöjd med såhär i efterhand.

”Jag tycker det är bra att pedagogerna inte ger barnen så mycket leksaker utan att de använder naturens material istället.” (F3)

”Om det är dåligt väder kan barnen äta och sova inne för min del för jag tror att barnen uppskattar det mer.” (F4)

Vidare intervjuades fyra föräldrar som har barn som går på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Utomhuspedagogik är att barn är ute en stor del av dagen enligt F5 men hon är inte säker på vad pedagoger och barn gör utomhus. F5 nämnde också att valet av förskola valdes efter vilken som låg närmast deras hus. Vi frågade henne då om hon istället hade valt en I Ur- och skur förskola om den låg i närheten och då svarade hon att hon anser att barn inte bör gå på I Ur- och skur förskolor förrän de är tre-fyra år gamla. På frågan om vad utomhuspedagogik innebär för F6 förklarade hon att hon inte kunde ge så bra svar på denna fråga på grund av att hon helt enkelt inte vet så mycket om utomhuspedagogik. Dock nämnde hon i alla fall att utomhuspedagogik är att verksamheten bedrivs utomhus.

”Sen vet inte jag hur de jobbar på sådana dagis.” (F5)

Utomhuspedagogik för F7 är att barn tillsammans med pedagoger gör olika aktiviteter utomhus. Han anser att utomhuspedagogik är något han skulle vilja veta mer om eftersom han inte har så mycket kunskap om det i nuläget. Det var inte ett medvetet val för honom att placera sitt barn på en förskola som inte har utomhuspedagogisk inriktning då han inte ens hade tänkt på att i Ur- och skur förskolor finns. Utomhuspedagogik enligt F8 är något som kan se ut på många olika sätt. Med det menade hon att bara för att det är en i Ur- och skur förskola behöver de inte vara ute bara för att de ska vara ute utan utomhusvistelsen bör ha ett syfte. Däremot visste F8 inte så mycket vad de gör utomhus eftersom hon aldrig har varit i kontakt med verksamheten.

”Utomhuspedagogik innebär för mig att barnen nästan gör allting utomhus. Jag vet inte så mycket om utomhuspedagogik men skulle vilja lära mig mer om det.” (F7)

Vilka för- och nackdelar upplever föräldrar med utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?

F1 var väldigt positiv generellt när vi frågade om för- och nackdelar med utomhuspedagogik. Hon anser att barn blir friskare, gladare, att de lär sig om naturen och hur de ska bete sig i skog och miljö. En fördel enligt F1 är att barn blir mer kreativa och utvecklar sin fantasi när de är utomhus. Vidare poängterade hon att en nackdel enligt henne är att vissa barn inte har rätt kläder för alla väder vilket då kan leda till att de fryser och blir gnälliga. F2 menade att den största fördelen med utomhuspedagogik är att barn får mycket frisk luft varje dag vilket bidrar till att de får bättre hälsa enligt henne. Ytterligare en fördel är att barn får röra på sig mycket då det är större ytor utomhus än inomhus menade F2. Vidare poängterade hon att det finns större risk att barn skadar sig utomhus då de exempelvis kan ramla ner från en sten eller halka på isen.

Den enda nackdelen med utomhuspedagogik enligt F3 är om pedagoger inte aktiverar barn tillräckligt med olika aktiviteter. Då finns det risk att barn blir stillastående och börjar frysa. F3 hade däremot många fördelar att berätta om. Exempelvis att barn utvecklar sin motorik, fantasi, kreativitet, de håller sig mer friska och att de får lära sig om natur- och miljö frågor. F4 uppgav att en nackdel kan vara att alla barn inte tycker att det är roligt att vara ute flera timmar om dagen. En fördel med utomhuspedagogik är enligt F4 att barn blir mer självständiga genom att vara utomhus varje dag.

”Det är viktigt att barn i tidig ålder lär sig hur de ska bete sig i natur- och miljö och det tycker jag att utomhuspedagogik bidrar med.” (F1)

”När barn vistas utomhus tror jag att det är en större risk att det skadar sig mot när det är inomhus.” (F2)

F5 poängterade att några av fördelarna med utomhuspedagogik är att barn blir friskare, piggare och att de får vara utomhus mycket om dagarna. Nackdelar med utomhuspedagogik enligt henne är att yngre barn lätt blir kalla när de står stilla mycket och knappt rör på sig. Vidare nämnde hon att en nackdel är att de äter måltiderna utomhus vilket hon inte ansåg var bra. Även på denna fråga blev svaret inte så utförligt från F6 då hon svarade att nackdelar kan vara att barn lättare blir förkylda utomhus än inomhus, det kan bli kallt om barnens händer när de ska äta utan vantar och att barn inte får så många leksaker utomhus. Den enda fördelen var

att barn får mycket frisk luft varje dag. F7 berättade att en fördel med utomhuspedagogik är att både barn och pedagoger blir mer kreativa. Det vill säga att pedagoger blir mer kreativa då de får komma med nya idéer om aktiviteter de kan göra tillsammans. Barn blir mer kreativa då de får ett bra tillfälle att leka i naturen istället för att leka endast inomhus på förskolan enligt honom. Han sa även att han trodde att fördelar är att barn blir mer mogna och ansvarfulla då de får gå iväg på utflykter och lära sig om naturens regler. Enligt F7 finns det inte så många nackdelar med utomhuspedagogik. F8 tyckte att denna fråga var svår då hon inte vet så mycket om verksamheten. Det hon kunde säga var att hon tror att barn mår bra av utomhuspedagogik och att de lär sig mycket om det. En nackdel kan vara att det är svårt att ta ut all verksamhet exempelvis då barn ska ha sagostund eller när de ska måla menade hon. Hon poängterade dock att hon inte var negativ till dessa aktiviteter.

”Utomhuspedagogik får inte bli att barnen ska bo ute. Mitt brorsbarn går på en I Ur- och skur förskola där de till och med går på toaletten utomhus.” (F5)

”Jag är positiv till att ha all verksamhet utomhus men tror att det kan bli svårt att genomföra det i praktiken.” (F8)

5. Diskussion

I denna del redovisas metoddiskussion, analys av resultatet, diskussion och slutsatser samt förslag till vidare forskning. Metoddiskussionen visar våra reflektioner kring hur vi har gått till väga med vår studie. I analys av resultatet redogörs för om studiens genomförande har uppnåtts i förhållande till syfte och frågeställningar. Därefter har vi sammanställt uppsatsens resultat med den teoretiska utgångspunkten och den litteratur vi har använt oss av. Till sist i denna del presenterar vi förslag till vidare forskning.

5.1 Metoddiskussion

I vår undersökning har vi gjort en kvalitativ studie och för att samla in data har vi använt oss av intervjuer. Litteraturen har gett oss mycket stoff till litteraturdelen och intervjuerna har gett oss mycket men inte så varierat underlag till resultatdelen och detta tror vi beror på att vi begränsade oss i våra intervjufrågor. Vi tror att vi kunde ha fått mer varierat underlag till resultatdelen om vi hade förberett fler följdfrågor till intervjuerna. Något som vi anser var till fördel för oss själva var att vi hade läst och diskuterat metodlitteraturen tillsammans innan vi formulerade våra missivbrev och våra intervjufrågor. Det vi anser var till nackdel för oss själva var att vi inte kunde bearbeta vår övriga litteratur innan vi gjorde våra intervjuer då vår tid med en bibliotekarie blev inställd. Detta gjorde att vår hjälp med att söka litteratur blev uppskjutet cirka fem veckor då vi hade VFU emellan. Hade vi haft chans att bearbeta vår litteratur innan intervjuerna hade vi förmodligen haft mer kunskap om ämnet. Då hade vi kunnat formulera våra intervjufrågor mer inriktat mot undersökningens syfte vilket då hade kunnat ge oss högre validitet. Detta kunde då ha lett till att vi skulle kunna ställa mer följdfrågor till deltagarna vilket hade kunnat ge oss högre reliabilitet. Om vi hade ställt fler följdfrågor kunde diskussionen även ha utvecklats mellan oss och deltagarna och kanske gett oss ett fler varierat resultat.

Vi gjorde många intervjuer och nu i efterhand inser vi att de möjligtvis var för många eftersom transkriptionen av dessa tog väldigt lång tid. När vi transkriberade materialet upptäckte vi också att några av deltagarna tog upp samma punkter, vilket kan tolkas som att det inte finns så stor variation i uppfattningarna kring utomhuspedagogik, eller att de frågor som ställdes inte fängade upp eventuella variationer. En positiv aspekt med att genomföra många intervjuer var att vi fick ta del av ett flertal pedagogers och föräldrars uppfattningar om utomhuspedagogik. Detta var också syftet med undersökningen. Då vi besökte de fyra olika förskolorna för intervjuer upptäckte vi vissa skillnader i det pedagogiska arbetet. Genom detta kunde vi med komplement från litteraturen analysera och bearbeta vår frågeställning gällande skillnader i det pedagogiska arbetet mellan de två I Ur- och skur förskolorna och de två förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning.

5.2 Analys av resultatet

När vi intervjuade pedagogerna på de två I Ur- och skur förskolorna fick vi liknande svar på frågorna vi ställde. Svaren på första frågan om vad utomhuspedagogik innebär för dem kan vi sammanfatta med att pedagogerna sa att en viktig del i I Ur- och skur verksamheten är att de flyttar verksamheten utomhus. Det synliggörs i litteraturen då Wohlin (2004) betonar vikten av utomhusvistelse och som tidigare nämnt skriver hon att det är viktigt att barn uppfostras till miljömedvetna människor. Det är viktigt med utomhusvistelse för barn eftersom det kan bidra till att de känner en trygghet till naturen (Brügge & Szczepanski, 2007; Wohlin, 2004). När vi intervjuade pedagogerna på förskolor som inte profilerat sig som I Ur- och skur fick vi fler annorlunda svar på frågan om vad utomhuspedagogik innebär för dem. Med

det menar vi att de pedagogerna inte berättade så ingående om vad verksamheten innebär utan de sa mer generellt om innebörden. P5 menade att det var svårt att definiera ordet utomhuspedagogik då det innehåller många aspekter. Drougge (1996) menar att grundfilosofin ska vara densamma för alla pedagoger som arbetar inom I Ur- och skur verksamheten men arbetssättet mellan dessa förskolor kan till viss del skilja sig. Detta tog P6 upp då hon nämnde att utomhuspedagogik för henne är att pedagoger och förskolor sätter sin egen prägel på vad utomhuspedagogik innebär. P7 och P8 poängterade även att utomhuspedagogik ska vara roligt och lustfyllt för barn och därför ser de ingen vits med att de ska vara ute om det exempelvis är hållregn eller snöstorm.

När vi intervjuade alla åtta pedagoger fick vi liknande svar gällande fördelar med utomhuspedagogik. De fördelar alla pedagoger nämnde i svaret var att barn blir piggare, gladare och framåt. Detta kan vi koppla till litteraturen då Granberg (2000) poängterar att det är hälsosamt för barn att vistas i naturen. Det som skiljde dem åt i svaret på denna fråga var att P1, P2 och P7 anser att en fördel var att barn har större yta att röra sig på utomhus medan P3 och P4 lade stor vikt vid att barn kan använda naturens material utomhus. Enligt P6 är en fördel att barn lär sig värdefulla termer och ord genom att vistas i naturen och detta kan leda till att de får en bra grund kunskapsmässigt när de kommer till skolan. Något vi la märke till på frågan om fördelar med utomhuspedagogik var att ingen av pedagogerna nämnde det att med hjälp av utomhuspedagogik kan lärare möta barn i behov av särskilt stöd samt arbeta ämnesövergripande på ett lättare sätt, något som poängteras i NCFF:s nyhetsbrev (2006).

Då vi frågade om vilka nackdelar de anser att det finns med utomhuspedagogik skiljde sig svaren från de fyra förskolorna åt. P3 och P4 nämnde inte många nackdelar förutom att det är väldigt lång kö för barn att få en plats på deras förskola. På- och avklädning var den nackdelen P1 och P2 lade störst vikt vid eftersom det tar lång tid. I NCFF:s nyhetsbrev (2006) fokuseras nackdelar med utomhuspedagogik mer på undervisningsrelaterade- än praktiska brister. Det står bland annat att nackdelar kan vara att det finns tidsbrist hos lärarna och brist på kompetens hos dem. Granberg (2000) menar att det är viktigt att föräldrar ansvarar för att deras barn har rätt kläder efter väder och årstid. Detta pratade även P5 om då hon sa att en nackdel med utomhuspedagogik är om barn inte har bra kläder efter årstiden och även hon anser att det är föräldrarnas uppgift att de har det. En nackdel enligt P6 är att pedagoger kan missa barn utomhus om de själva inte vill synas i exempelvis en samling. Det kan vara svårt att ha all verksamhet utomhus om det exempelvis blåser då barn ska måla menade P7. Om vi jämför detta svar med NCFF:s nyhetsbrev (2006) ser vi en skillnad då det där står att all verksamhet går att arbeta med utomhus.

För att få svar hur det pedagogiska arbetet skiljer sig mellan I Ur- och skur förskolor med förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning valde vi att fråga alla åtta pedagoger om hur en arbetsdag ser ut på deras respektive förskola. Svaren liknade varandra när det handlade om förskolornas struktur på dagen avseende öppnings- och stängningstider, tider för måltider samt att pedagoger och barn går ut minst en gång om dagen. Två dagar i veckan delar I Ur- och skur förskolorna upp hela barngruppen i två mindre grupper för att göra aktiviteter. Detta lägger Strotz och Svenning (2004) vikt vid då de menar att undervisning utomhus bör anpassas till ålder, gruppstorlek och årstid. Drougge (1996) betonar också att hela barngruppen bör delas in i grupper efter ålder och dessa I Ur- och skur verksamheter bör benämnas vid namnen Knoppbarn, Skogsknytte, Skogsmulle respektive Strövare. Ingen av pedagogerna i intervjuerna nämnde något om dessa åldersgrupper som Drougge (1996) skriver om, även om de alltså arbetar med åldersrelaterade grupper.

De andra två förskolorna delar upp hela barngruppen i tre mindre grupper tre dagar i veckan för att göra aktiviteter som då sker inomhus.

Det som ytterligare skiljer det pedagogiska arbetet på I Ur- och skur förskolorna med de andra två förskolorna är bland annat vilostunden på eftermiddagarna. Barnen på I Ur- och skur förskolorna sover antingen utomhus i vagnar eller så får de lyssna på en saga av en pedagog utomhus. Barnen på P5 och P6:s förskola vilar och lyssnar på saga inomhus medan barnen på P7 och P8:s förskola sover utomhus i vagnar men saga får det lyssna på inomhus. Fokus på utomhuspedagogik ligger på platsens betydelse för lärandet (Hedberg, 2004). Det synliggörs genom det som skiljer det pedagogiska arbetet mellan förskolorna åt då de flesta aktiviteterna på I Ur- och skur förskolorna sker utomhus medan på de andra två genomför de aktiviteter inomhus. Pedagogerna vi intervjuade från I Ur- och skur förskolorna menade att utevistelse är viktigt vilket då medför att naturen blir platsen för lärandet som även Hedberg (2004) nämner. Däremot är det intressant att se att en I Ur- och skur förskola har en dag i veckan då hela barngruppen går till skogen vilket även en utav förskolorna som inte är I Ur- och skur profilerad har. När de går till skogen gör båda förskolorna aktiviteter utomhus trots att de har olika profileringar på verksamheten.

När vi gjorde intervjuerna med föräldrarna liknade svaren mer varandra än svaren från pedagogerna. Det som var gemensamt i svaren från föräldrarna som har barn som går på en I Ur- och skur förskola var att utomhuspedagogik innebär för dem att all verksamhet genomförs utomhus vilket liknar pedagogernas definitioner om utomhuspedagogik.

Ett gemensamt svar vi fick angående fördelar av de åtta föräldrarna var att barn blir friskare, gladare och piggare när de tillbringar mycket tid utomhus. Vi blev förvånade att föräldrarna inte nämnde fler av de positiva hälsoaspekter med utomhuspedagogik som Norén- Björn (1993) gör. Hon skriver bland annat att barn får bättre balans och bättre muskulatur genom utevistelse. Något som F1, F3 och F7 svarade gemensamt var att barn blir mer kreativa och fantasifulla genom utomhuspedagogik vilket de anser är en fördel. Här kan vi se en koppling till litteraturen då Brügge och Szczepanski (2007) också nämner att barn utvecklar sin fantasi och kreativitet genom utomhuspedagogik. F1 och F3 poängterade även gemensamt att en fördel är att barn lär sig hur de ska bete sig i naturen samt att de lär sig om natur- och miljö frågor. Då kan vi dra ett parallell till de mål som vi tidigare nämnt som finns i Lpfö98 (Utbildningsdepartementet, 2006) som handlar om natur- och miljöfrågor. Barn kan då genom utomhuspedagogik få möjlighet att använda sig av naturens material för att uppnå dessa mål.

På frågan om nackdelar fann vi gemensamma svar från nästan alla föräldrar då de menade att en nackdel kan vara om barn inte har rätt kläder för väder. Även här kan vi dra en koppling till litteraturen då både Brugge (2007) och Granberg (2000) menar att om barn inte är rätt klädda kan det leda till att det blir en nackdel med utomhuspedagogik. En nackdel är att barn inte får så många leksaker då den största delen av verksamheten bedrivs utomhus menade F6. Då synliggörs en skillnad i NCFE:s nyhetsbrev (2006) då det tar upp att utevistelse är bra för att barn ska få se något annat än innemiljön på deras förskolor. Genom detta kan barn bland annat se fler levande djur och växter vilket bidrar till att en konkret och en verklighetsanknuten miljö uppstår.

5.3 Diskussion och slutsatser

Vi anser att vi har fått svar på våra frågeställningar genom att litteraturen och intervjuerna kompletterade varandra på ett bra sätt. Litteraturen gav oss generell fakta om vad utomhuspedagogik innebär, vad det har för villkor samt på vilka sätt i det pedagogiska arbetet I Ur- och skur förskolor skiljer sig mot förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Intervjuerna gav oss djupare svar på pedagoger och föräldrars syn på utomhuspedagogik.

Innan vi gjorde intervjuerna hade vi höga förväntningar på att få svar på våra frågeställningar då vi skulle intervjuva pedagoger och föräldrar. Resultatet blev inte riktigt som vi förväntat oss då svaren på våra intervjufrågor från pedagoger och föräldrar blev väldigt lika. Det vi kan se från resultatet är att föräldrarna som har barn som går på I Ur- och skur förskolor svarade liknande som föräldrarna som har barn som går på förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Vi tror att de föräldrarna svarade liknande på grund av att de inte är med i verksamheten på dagarna oavsett om de har barn som går på I Ur- och skur förskolor eller inte. Efter diskussion med varandra om detta anser vi att föräldrar som har barn som går på I Ur- och skur förskolor bör ha lite mer kunskap om utomhuspedagogik än de andra föräldrarna eftersom deras barn vistas i den verksamheten dagligen. Däremot svarade pedagogerna från respektive förskola aningen mer varierat på frågorna. Detta tror vi kan bero på att de pedagoger som arbetar på I Ur- och skur förskolor är mer insatta än de andra fyra pedagogerna i det arbets sättet då de exempelvis tydligare kan se för- och nackdelar med utomhuspedagogik.

Det vi kan se av vårt resultat är att majoriteten av personerna vi intervjuade är positiva till utomhuspedagogik och dess verksamhet. Detta kan vi se genom att vi fick fler för- än nackdelar och de flesta svaren var generellt positiva. Något vi också tog fasta på i resultatet var att vi trodde att det skulle skilja mer i det pedagogiska arbetet mellan I Ur- och skur förskolor och förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Det vi tänkte var att I Ur- och skur förskolor flyttade ut ännu mer av verksamheten än vad en av I Ur- och skur förskolorna egentligen gör. En förskola som har profilerat sig som I Ur- och skur ska enligt våra uppfattningar flytta ut hela sin verksamhet. Däremot kan vi se att en skillnad i det pedagogiska arbetet är att I Ur- och skur förskolor spenderar mycket av sin tid utomhus då de genomför aktiviteter där. Däremot är det viktigt att lyfta fram att utomhuspedagogik finns till en viss del i verksamheten på förskolor som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning. Men det pedagogiska arbetet skiljer sig ytterligare på två sätt enligt litteraturen. Drougge (1996) nämner som tidigare att på I Ur- och skur förskolor ska utevistelsen genomsyra hela verksamheten och att de åldersintegrerade grupperna på dessa förskolor bör benämnas vid speciella namn. Däremot nämnde ingen av deltagarna något om detta i intervju svaren. Detta tror vi kan bero på att våra intervjufrågor eventuellt inte var öppna för mer information än det vi sökte efter i frågorna. Det vi upptäckte när vi arbetade med denna studie var också att det finns skillnader mellan de förskolorna som har samma profilering. Med det menar vi att även fast de två I Ur- och skur förskolorna har samma profilering så skiljer sig utevistelsens omfattning. Ena förskolan är utomhus mer än den andra vilket de även de nämnde i intervjuerna. När vi har arbetat med denna studie har vi fått ny kunskap om utomhuspedagogik och om allt vad det innebär. Den kunskap vi nu tagit till oss under denna tid kan vi ta med oss i vår framtida yrkesroll då utomhuspedagogik är ett bra och kompletterande medel i undervisningen.

5.4 Vidare forskning

Genom att arbeta med vår studie har vi sett att det finns många uppfattningar om utomhuspedagogik och dess verksamhet. Våra intervjuer gav liknande svar men vi tror att det kan finnas mer att forska vidare om i detta ämne. Vi tror att det finns möjlighet att forska vidare i ämnet genom att se barns syn på utomhuspedagogik och dess verksamhet. Detta skulle kunna genomföras genom att intervjua barn om ämnet. Ett annat förslag på vidare forskning är att jämföra Sverige med ett annat land om utomhuspedagogik och dess verksamhet.

Litteraturlista

- Brügge, B. (2007). Varm, torr, mätt och glad. I. Brügge, B, Glantz, M & Sandell, K. (2007). *Friluftslivets pedagogik. För kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber
- Brügge, B. & Szczepanski, A. (2007). Pedagogik och ledarskap. I. Brügge, B, Glantz, M & Sandell, K. (2007). *Friluftslivets pedagogik. För kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber
- Dahlgren, L-O. & Szczepanski, A. (2004). Rum för lärande – några reflektioner om utomhusdidaktikens särart. I. Lundegård, I, Wickman, P - O & Wohlin, A. (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur
- Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken – för småsakliga projekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur
- Drougge, S. (1996). *Miljömedvetande genom lek och äventyr i naturen*. Stockholm: Friluftsförbundet Utebolaget
- Ericsson, G. (2004). Uterummets betydelse för det egna växandet. I. Lundegård, I, Wickman, P - O & Wohlin, A. (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur
- Granberg, A. (2000). *Småbarns utevistelse*. Stockholm: Liber
- Hedberg, P. (2004). Att lära in ute – naturskola. I. Lundegård, I, Wickman, P - O & Wohlin, A. (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur
- Nationellt centrum för främjande av god hälsa hos barn och ungdom, NCFF. (2006). <http://www2.oru.se/oru-upload/%D6vrig%20verksamhet/NCFF/Dokument/Nyhetsbrev/Nyhetsbrev%20NCFF%202006-05-02%20-%20Temanummer%20Utomhuspedagogik.pdf>
- Norén – Björn, E. (1993). En bra skolgård för lek och utveckling. I. Andersson, I, Mårtensson, F & Norén – Björn, E. (1993). *Uteboken*. Stockholm: Liber
- Ohlsson, A. (2009). *Utevistelsens mål eller att nå upp till läroplanens mål med hjälp av utevistelsen i förskolan*. Örebro: Utikult
- Szczepanski, A. (2007). Uterummet- ett mäktigt klassrum med många lärmiljöer. I. Dahlgren, L - O, Sjölander, S, Strid J - P & Szczepanski, A. (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla. Närmiljö blir lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur
- Strotz, H & Svenning, S. (2004). Betydelsen av praktisk kunskap, den tysta kunskapen. I. Lundegård, I, Wickman, P - O & Wohlin, A. (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur
- Stukát, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur

Utbildningsdepartementet. (2006). *Läroplanen för förskolan*. Lpfö 98. Stockholm: Utbildningsdepartementet

Vetenskapsrådet. (2009). *Forskningsetiska principer inom humanistisk samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Wohlin, A. (2004). Kulturlandskapet och torpet i undervisning. I. Lundegård, I, Wickman, P- O & Wohlin, A. (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur

**Bilaga 1:
Missivbrev till föräldrar**

Hej alla föräldrar!

Vi är två tjejer som heter Cecilia Parnfelt och Sara Rubinsson och vi studerar på lärarprogrammet på Mälardalens högskola. Nu har vi kommit till vår sjunde och sista termin och nu ska vi skriva vårt examensarbete inom inriktningen pedagogik där är vi bland annat kommer att undersöka hur personal och föräldrar uppfattar utomhuspedagogik i förskolan. Varför vi valde att undersöka detta är för att vi inte har så mycket kunskap om detta och vi vill därför fördjupa oss i det. Vi anser att denna undersökning är viktig eftersom utomhuspedagogik är något som många kanske inte vet så mycket om, därför vill vi lyfta fram det och bland annat se för- och nackdelar med det, vad det innebär samt hur just föräldrar och personal ser på utomhuspedagogik i förskolan.

I arbetet med uppsatsen kommer vi att använda oss av kvalitativa insamlingsmetoder och i detta fall av intervjuer. Därför skulle vi behöva just Er hjälp. Syftet med intervjuerna är att få svar på frågor som rör utomhuspedagogik i förskolan. Intervjuerna kommer att ta cirka 30 minuter och om så önskas finns det möjlighet för Er att se intervjufrågorna innan intervjun. Med godkännande från Er kommer vi att spela in intervjun, för att kunna lyssna på allt Ni säger och för att vi ska få med oss så mycket fakta som möjligt. Den information vi kommer att få reda på kommer endast att behandlas av oss och inga namn kommer att finnas med i vårt examensarbete. Under deltagandet av intervjuerna är det tillåtet av Er att avbryta ert deltagande om Ni så vill.

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning Cecilia och Sara

Våra kontaktupplysningar är dessa:

Cecilia Parnfelt
XXX

Sara Rubinsson
XXX

Handledare:

Anne Lillvist
XXX

Bilaga 2: Missivbrev till pedagoger

Hej all personal!

Vi är två tjejer som heter Cecilia Parnfelt och Sara Rubinsson och vi studerar på lärarprogrammet på Mälardalens högskola. Nu har vi kommit till vår sjunde och sista termin och nu ska vi skriva vårt examensarbete inom inriktningen pedagogik där är vi bland annat kommer att undersöka hur personal och föräldrar uppfattar utomhuspedagogik i förskolan. Varför vi valde att undersöka detta är för att vi inte har så mycket kunskap om detta och vi vill därför fördjupa oss i det. Vi anser att denna undersökning är viktig eftersom utomhuspedagogik är något som många kanske inte vet så mycket om, därför vill vi lyfta fram det och bland annat se för- och nackdelar med det, vad det innebär samt hur just föräldrar och personal ser på utomhuspedagogik i förskolan.

I arbetet med uppsatsen kommer vi att använda oss av kvalitativa insamlingsmetoder och i detta fall av intervjuer. Därför skulle vi behöva just Er hjälp. Syftet med intervjuerna är att få svar på frågor som rör utomhuspedagogik i förskolan. Intervjuerna kommer att ta cirka 30 minuter och om så önskas finns det möjlighet för Er att se intervjufrågorna innan intervjun. Med godkännande från Er kommer vi att spela in intervjun för att kunna lyssna på allt Ni säger och för att vi ska få med oss så mycket fakta som möjligt. Den information vi kommer att få reda på kommer endast att behandlas av oss och inga namn kommer att finnas med i vårt examensarbete. Under deltagandet av intervjuerna är det tillåtet av Er att avbryta ert deltagande om Ni så vill.

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning Cecilia och Sara

Våra kontaktupplysningar är dessa:

Cecilia Parnfelt
XXX

Sara Rubinsson
XXX

Handledare:

Anne Lillvist
XXX

Bilaga 3: Intervjufrågor

Frågor till pedagoger som arbetar på en I Ur- och skur förskola

- *Vad innebär utomhuspedagogik för dig?
- *Anser du att förskolans utomhuspedagogik motsvarar dina förväntningar? Motivera ditt svar.
- *Var det ett medvetet val från din sida att du började arbeta på en I Ur- och skur förskola?
- *Hur länge har Ni haft utomhuspedagogik på Er förskola?
- *Vad anser du är för- och nackdelar med utomhuspedagogik?
- *Hur ser en arbetsdag ut i Er verksamhet?
- *Tror du att barn som går på en I Ur- och skur förskola påverkas i positiv- eller negativ riktning?

Frågor till föräldrar som har barn som går på en I Ur- och skur förskola

- *Vad innebär utomhuspedagogik för dig/Er?
- *Anser du/Ni att förskolans utomhuspedagogik motsvarar dina/era förväntningar? Motivera ditt/ert svar.
- *Var det ett medvetet val från din/Er sida att du/Ni valde att placera ert/era barn på en I Ur- och skur förskola?
- *Vad anser du är för- och nackdelar med utomhuspedagogik?
- *Tror du/Ni att barn som går på en I Ur- och skur förskola påverkas i positiv – eller negativ inriktning?

Frågor till pedagoger som arbetar på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning

- *Vad innebär utomhuspedagogik för dig?
- *Var det ett medvetet val från din sida att du började arbeta på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?
- *Vad anser du är för- och nackdelar med utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?
- *Hur ser en arbetsdag ut i Er verksamhet?
- *Tror du att barn som går på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning påverkas i positiv- eller negativ inriktning?

Frågor till föräldrar som har barn som går på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning

- *Vad innebär utomhuspedagogik för dig/Er?
- *Var det ett medvetet val från din/Er sida att du/Ni valde att placera ert/era barn på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?
- *Vad anser du är för- och nackdelar med utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning?
- *Tror du/Ni att barn som går på en förskola som inte har utomhuspedagogik som pedagogisk inriktning påverkas i positiv – eller negativ inriktning?

